

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-09-06
Besvaras senast
2016-09-14 kl. 12.00

Till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:1563 Bevarande av minnet av varvsindustrin

Under 1970-talet drabbades den svenska varvsindustrin av en internationell nedgång i oljekrisens spår. Den minskade efterfrågan på oljetankrar innebar slutet för de svenska varven, åtminstone när det gällde nybyggnation. Efter flera varvspropositioner, rationaliseringar och nedskärningar lades det ena varvet efter det andra ned. Storvarven hade då förts in i Svenska Varv. År 1984 beslöt regeringen att lägga ned Uddevallavarvet. Två år senare lades Kockums i Malmö ned. Då hade beslutet om att stänga det Götaverkenägda Öresundsvarvet i Landskrona redan fattats. I Göteborg upphörde de olika varven med sin fartygsproduktion under perioden 1979–1989.

Varven hade stor betydelse för de samhällen där de var verksamma, vilket kan beläggas av hur stor andel av industriarbetarna som arbetade inom varvsindustrin och dess underleverantörer. I Göteborg var andelen 25 procent, i Malmö var den 19 procent, i Landskrona 39 procent och i Uddevalla hela 52 procent. Varvens stora betydelse för lokalsamhällena är en bakgrund till de reaktioner och det trauma som varvskrisen innebar. Men varvens betydelse var inte enbart stor när det gällde sysselsättning. I varierande utsträckning och på olika sätt påverkades städernas politik och kultur av varven och deras dominerande ställning i lokalsamhällena.

Frågan är hur hela denna skeppsbyggerverksamhet i dag förmedlas i minneskulturen. På flera orter finns det livaktiga varvshistoriska föreningar, inte enbart i de västkuststäder där storvarven fanns utan också på andra platser runt om i landet. Flera av dessa föreningar är aktiva i Styrguppen Svenska Varv, där Statens maritima museer också ingår och som arrangerar Varvsforum varje år. Det har också getts ut böcker och startats cirklar för att dokumentera varvens tid. På olika håll visas också varvsepoken genom minnesmärken, som till exempel planerna på att bygga en mur i Malmö med namnen på samtliga Kockumsbyggda fartyg. Utställningar på museer, som Sjöfartsmuseet i Göteborg och Teknikens och sjöfartens hus i Malmö, har också inslag eller avdelningar där varven lyfts fram. En utställning om Öresundsvarvet i Landskrona hösten 2015 drog ett stort antal besökare. Det saknas dock fortfarande ett museum som brett visar på varvsindustrins betydelse för hela landet.

Den mark där varven en gång låg har i de flesta fall förvandlats till postindustriella områden med nya bostäder och kontorshus. Ett undantag är

Landskrona, där Varvsudden är intakt. I Landskrona finns det i dag ett reparationsvarv och nybyggnad av fundament till vindkraftverk. Området kring varvet har fortfarande kvar en industriell prägel. I denna miljö skulle det således finnas goda möjligheter att etablera ett varvsmuseum eller något slags upplevelsecentrum som speglar den svenska varvsindustrin.

Med anledning av detta vill jag fråga kultur- och demokratiministern:

Anser ministern att Sveriges varvsindustri är ett historiskt och kulturellt intresse som förtjänar att bevaras, och hur ser ministern på möjligheterna att etablera ett varvsmuseum eller något slags upplevelsecentrum som speglar den svenska varvsindustrin?

.....

Niklas Karlsson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors